

Megjelenik minden hó 1-én,
mint a „MAGYAR GYÁRIPAR”
rendes melléklete.

Az
„IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET” tagjai
tagsági járulékul kapják.

IPARJOGI SZEMLE

BUDAPESTI IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET
1927. SEP. 12.
ÁTVETTE
TAGSÁGI DÍJ EGÉSZ ÉVRE:
Rendes tagoknak 10 Pengő
Működő tagoknak 4 Pengő

Az eszmei javak, az üzleti tisztesség, szabadalmi-, védjegy-, minta-, szerzői-, név- és cégjog oltalmát szolgáló folyóirat
AZ „IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE

Szerkesztik: DR. BÁNYÁSZ JENŐ, az egyesület főtitkára, DR. FAZEKAS OSZKÁR, az egyesület ügyvezető alelnöke

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 49 — TELEFÓN: 64-01, 123-18

Egy jó tanács

Az alkohol ártalmas az egészségre. A tejivást az ember hamar megunja, ezért főzzön inkább gyakrabban tejeskávét. A „Franck“-féle „Enrilo“ kávépótlót ajánlhatjuk legjobban, mert ezzel megtakarítja a drága babkávét. Az „Enrilo“ kiváló kávépótló; ha tejjel keverjük, erős, teljesen jó ízű és igen tápláló reggelit vagy kiadós ozsonnát ad.

Enrilo

a **Szent István**

Csokoládé

minősége vetekszik bármely
svájci csokoládé minőségével

Gyártja:

**Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek Rt.
Budapest-Kőbánya.**

Hunyadi János

**természetes
keserűvíz
világhírű!**

JANINA

ÉS

SENATOR

CIGARETTAPAPIROK ÉS
HÜVELYEK A LEGJOBB
MINŐSÉGŰEK!

KWIZDA-FÉLE FLUID

KIGYÓ VÉDJEGY

TURISTAFLUID

Rég bevált aromtikus
bedörzsölés köszvény, reuma,
ischiás és zsábánál

Valódián kapható a gyógyszertárakban

Jury

IPARJOGI
SZEMLE

Jury

Az eszmei javak, az üzleti tisztesség, szabadalmi-, védjegy-, minta-, szerzői-, név- és cégjog oltalmát szolgáló folyóirat
AZ „IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE

Szerkesztik: DR. BÁNYÁSZ JENŐ, az egyesület főtítkára, DR. FAZEKAS OSZKÁR, az egyesület ügyvezető alelnöke

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 49 — TELEFÓN: 264-03, 123-18

Az üzlethelyiséghez való jog

Írta: Dr. Meszlény Artúr

Dr. Halom kormányfőtanácsos úr az Iparjogvédelmi Egyesületben tartott mélyreható és nagyszabású előadásában az üzleti tulajdonról szóló 1926 június 30-iki francia törvényt úgy tüntette föl, mint háborús, alkalmi törvényt, amely már eleve rövidéletűsége van ítélve; s az értekezlet nagyérdemű elnöke, dr. Fodor Ármin kúriai tanácselnök úr e nézetnek azzal a közléssel adott további alapot, hogy éppen legújabbán érkezett hozzá egy törvénytervezet, amely máris az említett törvény egyes rendelkezéseinek módosításával foglalkozik és amely magáról a törvényről feltűnően pesszimista hangon emlékezik meg.

Ezen a pesszimizmuson nem is esodálkozom. Az idézett francia törvénynek szembevetnően súlyos fogyatkozásai és lézagai vannak. Abban a terjedelemben és intenzitásban, amelyben a francia törvény az üzlet bérlőjének a helyiséget a bérlés lejáratá utáni időre biztosítja, a bérlő megvédése messze túlló a célon és azon a jogbölcséleti indokoltáson, amelyre az értekezlet egyik szónoka, dr. Fazekas Oszkár találóan és meggyőző érveléssel mutatott rá. Amiben vele nem értek egészen egyet, az csak terjedelmi, fokozatbeli, de nem a lényegbe vágó eltérés. Szerinte a bérlő abban a mértékben érdemel védelmet, amelyben saját egyéni munkája, üzleti teljesítményei teremtettek azon a helyen oly gazdasági javakat, amelyek kihasználása már most tőle el nem vonható és amelyek élvezetében őt a jognak meg kell védeni. Némi igazsággal utalhatott már előtte ezzel szemben dr. Halom arra, hogy *ennek a gazdasági értéknek a létrehozása az adott esetben talán nem is a bérlő, hanem egy vagy több ügyes segédjének érdeme, a bérlő maga talán egyáltalán nem is foglalkozott az üzlettel stb., úgyhogy végeredményben a kártérítés talán nem is a bérlőt, hanem valamelyik alkalmazottját fogná megilletni.* Valamennyien, akik a mai magángazdasági rend alapján állunk, tudjuk, hogy ez az érv — túlsokat bizonyít: nem azt kutatjuk, kinek a munkája hozta létre a kérdéses gazdasági eredményt, hanem a vállalata körében, kinek a munkájára és vesztésére az a gazdasági termelés, ki tehát annak — mielőtt a rómaiak mondták — dominus a, ura. Végre nem kutatjuk meg az üzlethelyiséghez való jog keretében a szociális kérdést a maga egészében. Csak azt tűzhetjük ki célunkul, hogy megállapítsuk, van-e az üzletbérlési jog körében a mai jogfelfogás keretébe beférő, oltalomra méltó oly jogi érdek, amely a fennálló jogban ezt az oltalmat nélkülözi, s ha igen: minő határok között és módozatok mellett adhatnók meg neki ezt az oltalmat *anélkül, hogy jogi és gazdasági rendünk létalapjait felforgatnók és szembenálló elismert érdekeket túlságosan sérténénk.*

S e részben egy bizonyos ponton a francia törvény védelmére kell sietnem. A „*propriété commerciale*” gondolata a francia jogban nem ezzel a törvénnyel keletkezett. Az ott szervesen beillik a tulajdonnak ama tág és immaterializált felfogásába, amely ott — ellentétben a római, a német-osztrák és a magyar joggal — kezdetből fogva ott honos. Oly jogrendszer, amely a szerzői jogot eleve a „*propriété littéraire et artistique*”, a szabadalmi és védjegyjogot a „*propriété industrielle*” címszava alatt ismerte és fejlesztette ki, megengedheti magának, hogy az üzlethelyiséghez való jogot is a tulajdonjog mezében képzelje el. De

tovább megyek: maga a *propriété commerciale*, mint fogalom, habár névtelenül, a francia jogban eddig is megvolt és számos kiágazásában érvényesült. Hiszen ott a kereskedelmi üzlet elzalogosítása, annak végrehajtás útján lefoglalása régtől fogva megengedett. A tisztességtelen verseny ellen kiterjedt oltalomnak a francia bírói gyakorlatban kélt nem egy megnyilvánulása hallgatólag feltételezi a *propriété commerciale* elismerését. Az üzletnek mint egységnek átruházása — a tradíció kívánalmának hiánya folytán — ősidőktől kezdve az üzleten mint egészen fennálló tulajdonjog koncepciójából kiindulva épült ki. Ebben a milióban az új törvény nem kreálja az üzleti tulajdonjog fogalmát, csak alkalmazza azt egy újabb vonatkozásban.

Bárhogyan álljon is azonban ez a kérdés, mi nem vagyunk Franciaország és a mi jogfelfogásunk a tulajdonjog tárgyával testi, egyedi dolgot követel meg. Amaz érdekeket, amelyeket a francia jog a tulajdonjog ily messzeemenő kiterjesztésével oltalmaz, mi a személyiségi jogok fogalmával szemléltetjük és védjük meg. S a személyiségi jogok nagy területén a főmesgyét ott húzzuk meg, hogy különbséget teszünk oly személyiségi jogok között, amelyek valamely tényleges helyzet gazdasági kihasználására, kiaknázására irányulnak, minő pl. a szerzői, a szabadalmi, a védjegyjog és oly személyiségi jogok között, amelyek a jogosult valamely ideális érdekét, személyiségének eszmei érvényesülését védik, minő pl. a szabadsághoz, testi épséghez, élethez való jog, a szerző, feltaláló ama joga, hogy a mű, a találmány az ő nevéhez fűződjék, a képzőművész joga arra, hogy művén változtatást csak ő tehesen! stb. A kettőt lényeges pontokban jogilag eltérően konstruáljuk, mert míg pl. a kihasználási jogok bizonyos mértékben a forgalom tárgyai és ennekfolytán átruházhatók, elzalogosíthatók, végrehajtás alá vonhatók, a esődbe mint vagyonértékek bevonhatók, örökösödésnek tárgyai lehetnek, addig az ideális személyiségi jogok a személyhez vannak kötve és attól elválaszthatatlanok.) Melyik osztályba tartozik tehát az üzlethelyiség bérlőjének az a joga, amelyet a francia törvény nyomán mi oltalmunkba akarunk venni?

Nem lehet kétséges, hogy az üzlethelyiség bérlőjének az a személyiségi joga, amelyet jelen jogszabályaink védtelenül hagynak, abban áll, hogy ő az üzlethelyiségben léte alatt odaszoktatta a vevőkörét, megkedveltette azzal éppen ezt az üzletet, biztosította magának azt, hogy amíg ő abban a helyiségben működik és az ellenirányban ható valamely ok nem keletkezik, ez a vevőkör a tények erejénél fogva továbbra is őt fogja felkeresni. Igaz, hogy a tényeknek ez az ereje már a priori csak bizonyos körön belül érvényesül, ott, ahol tere van az emberi megszokás hatalmának. Tehát jelesül csak nyílt üzletben, és nem irodában, műhelyben (ha az nem egyúttal eladó helyiség is), gyárban és csak a detail-üzletben, nem pedig a nagykereskedelem és a nagyipar körében, mert annak a dán vagy dalmát lisztkereskedőnek egészen mindegy, vajjon az X. budapesti gőzmalomnál tett megrendelését Óbudára vagy a Soroksári útra címezi-e; ő a cég után megy, nem az üzlethelyiség után. Látjuk tehát, hogy amikor a francia törvény e tényállásbeli korlátokra nincs tekintettel, oly túlszásba esik, amelynek terére nem követhetjük.

1) A m. kir. Kúria egy ily irányú ítéletét megbeszélés tárgyává tettem a „Jogtudományi Közöny”-ben. (1912.)

2) Ez az osztályozás és különböztetés egyáltalán tölem ered. V. ö. A svájci polgári törvénykönyvről. Bpest, 1909 című művemiet és ott idézett korábbi e tárgyú értekezéseimet.

Ha már most a bérlő tényleg ily kihasználási jogot szerzett — és ez függ egyfelől, miként kifejtettük, az üzlet természetétől, másfelől pedig a bérlő üzleti tevékenységének sikerétől, eredményességétől —, akkor két abszolút jog áll egymással szemben: a bérbeadó részéről a *tulajdonjog*, amely a tárgyával való szabad rendelkezést kívánja meg a bér-szerződés lejártával, és a bérlő részéről a fent fejtegetett *kihasználási jog*, amely elismertetéséért küzd és amely abban a mértékben, amelyben érvényre jut, a *tulajdonjog korlátozásaként hat*. Abból a jogbölcséleti távlatból nézve a kérdést, amelyet de lege ferenda elfoglalni kötelességünk, úgy látjuk, hogy mint minden ily jogösszeütközés esetében, úgy itt is a *szembenálló érdekek méltányos kiegyenlítésére kell a magánjognak törekednie*: egyik felet sem szabad teljességgel feláldozni, kiszolgáltatni a másiknak, s amelyik a maga abszolút jogából engedni kénytelen, azt kártalanítani kell. Így jár el a jog pl. kisajátítás esetében vagy legutóbb a földbirtokreform során, így a csőd eljárásban számtalan kérdésben stb.¹⁾ Ha a bérbeadót a bérviszony fentartására kötelezzük, az ő természeteszerű kártalanítása a megfelelően magasabb bérben áll. Ha pedig a bérlőt a helyiség elhagyására kényszerítjük, vesztett érdekének megfelelő kártalanítást kell kapnia. Hogy mikor fogjon helyt az egyik, mikor a másik: ez az a kérdés, amelynek megoldására meg kell teremtenünk az *alkalmas fórumokat* és meg kell adnunk legalább az *elvi direktívát*.

S e részben újból nem helyeselhetjük sem a francia törvény kazuisztikáját, amellyel a kétféle megoldás eseteit körülírja, sem különösen azt az elővásárlási jog mintájára megszerkesztett „előbérleti jog“ konstrukcióját, amely — legalább a mi viszonyaink között — *menthetelenül ránk zúdítaná a zsarolások és visszaélések egész áradatát*. Ezzel szemben a szabályozás élére azt a tételt állítanám, hogy ha a bérlő a bérlet tartama alatt a fenti értelemben a helyiséggel egybekötött kihasználási jogot szerzett, a határozatlan időre kötött bérletet felmondani nem szabad, illetőleg a határozott időre kötött bérletet meg kell újítani, ha csak a bérbeadó az ellenkezőre *fontos okot* nem igazol, amelynek fenforgását az összes körülmények szorgos vizsgálata alapján a rendes bíróság szabad mérlegeléssel állapítaná meg. A „fontos ok“ közelebbi kazuisztikus meghatározását melőlőli kellene: hadd ítélje azt meg a bíróság a *mindenkori általános gazdasági helyzet* (pl. mennyire könnyű más alkalmas helyiséget kapni, kedvező-e vagy sem az üzleti konjunktúra és tehát könnyű-e vagy nehéz másutt gyökeret verni stb.) és a felek konkrét körülményeinek alapulvételével. Ha pedig a bérlőnek ki kell mennie és tehát kihasználási jogát fel kell áldoznia, az ezért járó kártérítés kérdését is a *rendes bíróság* oldja meg. Másként, ha a bérbeadónak kell engednie és ehhez képest a *béremelés szükségessége* merül fel: ezt nem a bíróságra, hanem az *illetékes kereskedelmi és iparkamara kebelében megszervezendő zsűrire* bízom azzal, hogy a bérlő akkor, ha a megállapított bért sokallja, még mindig választhassa azt, hogy inkább kiköltözik. Közelebbi részletekre, pl. vajjon csak egyszer és mennyi időre követelhet a bérlő meghosszabbítást stb., ma még nem mernék kitérni. Az idő és a nyilvános diszkusszió majd megérleli a helyes megoldást.

Itt csak még egy kérdést óhajtanék megérteni, amely a tisztességtelen versenyről szóló törvénnyel függ össze. Az elmondottak világánál nem oszthatom *Balás P.* Elemér min. osztálytanácsos úr felszólalásában elfoglalt azt az álláspontot, hogy a versenytárs részéről történt u. n. kistájerolás nem tisztességtelen verseny, mert belül marad a megengedettség korlátain. A „tisztességtelen“ szót nem közönséges, hanem műértelemben kell vennünk, mert az csak jobb híján pótolni kívánja az „illojális“-t, a „déloyal“-t, az „unlauter“-t. Közönséges értelemben *nem minden illojális cselekedet egyúttal tisztességtelen is*: pl. protekció útján bejutni egy állásba és ezzel attól elútni az arra méltóbbat, alkalmasabbat, hivatottabbat illojális, de nem tisztességtelen. *Az üzleti életben azonban a törvény a versenyt lojlissá akarja tenni* és ezért — a közfelfogással egyezően — tisztességtelennek bélyegez minden illojális versenytényt. Már pedig kétségtelenül illojális dolog, mert *alút*, oly módon jutni hozzá a versenytárs üzleti tevékenysége által összehozott vevőkörhöz, hogy kihasználva a közte és bérbeadója között fennálló helyzetet, annak helyiségét magunknak szerezzük meg. Illojális azért, mert a lojlális verseny az árú (szolgáltatás) jóságán, olcsóságán, a kiszolgálás előzékenységén és könnyedségén alapul, s *perrhorreszkál oly eszközt, amellyel való élestől más lojlális versenytárs visszariadna*.

Aki más vevőkörébe ilymódon jut bele, az pávatollakkal ékeskedik, más verejtékének gyümölcsét ellenérték nélkül a maga javára hasznosítja. *Mert e magatartás tisztességtelen verseny, azért az 1923. tc. súlya alá esik, s így annak szankciói a versenytársra igenis alkalmazást nyernek*. A jelen jogállapot szerint azonban csak a versenytársra magára, és nem a bérbeadóra, aki elvégre is csak jogával él, amikor a határozatlan időre szóló bérletet felmondja vagy a határozott időre szólót lejártakor nem újítja meg. Ha tehát a bérbeadó a kistájerolás műveletben részes, sőt a versenytárral egyenesen *összejátszik* és ezzel a bérlő fent megkonstruált kihasználási jogát a versenytárral együtt sérti meg: a tisztességtelen versenyben *tettetárrsá válik* és ezért az 1923. V. tc. 33. §-ában már kifejezésre jutott jogelvélnél fogva a *kártérítésért és elégtételért azzal egyetemlegesen felelős*. Csakhogy ezt törvényben ki kell mondani, mert enélkül e szabály nem érvényesülhet.

Lehetne még gondolni arra is, hogy a fenti nem egészen egyszerű szabályozás helyett a bérbeadónak a már ismerttetett korlátok között megtiltassék, hogy pl. két éven belül versenytársnak bérbeadjon (quasi *törvényes versenytalalom*). A bérbeadót ez nem suttáná túlságosan, mert hiszen könnyen talál mást — nem versenytársat — aki a helyiséget szintén használhatja, s a jogi keresztülvitelt lényegesen könnyítené az, hogy a cselekményt vétséggé lehetne tenni, amiben már impliceit benne volna a kártérítési kötelezettség. Persze az így nyújtott oltalom csonka volna, mert csak *versenytárral szemben* és csak aránylag rövid időre érvényesülhetne, s mert a bérlőnek végül is nem a kereseti alkalmat biztosítaná, hanem csak sovány *kártérítést* nyújtana, amelyet a versenytárs és a bérbeadó (esetleg közösen) szívesen viselne ama sokkal nagyobb gazdasági előnyök ellenében, amelyeket a kistájerolás mindkettőnek nyújthat.

„TISZTESSÉGTÉLEN VERSENY“ cím alatt *dr. Bányász Jenő* kamarai titkár feldolgozta a kamarai *Zsűrik és Választott Bíróságok joggyakorlatát*. A tanulmányt, amely *Egyesületünk kiadásában* jelent meg, a jövő hét folyamán *tiszteletpéldányként* küldjük meg tagjainknak.

Az Iparjogvédelmi Egyesület vitaülése. Az Iparjogvédelmi Egyesület folytatlagos vitaülésén, amelyen *Fodor Armin* dr. kúriai tanácselnök elnökölt, „Az üzlethelyiségre való jog“ kérdését tárgyalta. A vitaülés első felszólalója *dr. Halom Dezső*, az Ingatlanbank vezérigazgatója volt. *Dr. Halom* az eddigi véleményekkel szembehelyezkedve, a kérdést az ellenkező oldalról vitatta meg. Hangsúlyozta, hogy az egész kérdés nem annyira jogi, mint inkább gazdasági. A kereskedelmi tevékenység csak egyik tényezője az üzlethelyiség értékelkedésének, mert míg a helyiség értéke a kereskedői tevékenység révén emelkedhet, ugyanúgy csökkenhet is. Az ilyen értékelkedés vagy csökkenés elbírálása kivihetetlen, mert hiszen ha eszökkenés áll be, akkor a bérlőnek kellene a tulajdonos részére kártérítést fizetnie. Az opcióból és kártérítésből viszont tulajdonképpen *szűkös* maradtok is részt kérhetnek. Rossz oldala volna az az, hogy különböző kijátszásokra adna alkalmat a tulajdonos például nem kötne tízéves szerződést, hogy legyen meg kártérítési kötelezettsége. Egy új lépési jog fejlődne, egy új jogosulatlan gazdagodási vagyontárgy. A spekulációnak is tág teret nyitna az új törvény, amelynek Magyarországon való életbeléptetését nem tartja szükségesnek. Anglia elutasította a törvény meghozatalát. Belgium, minthogy a törvény meghozását kivételes háborús intézkedésnek tartotta, szintén elvetette. Németország pedig nem is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Franciaországban a törvény meghozatala pedig, úgy mond, pusztán politikai kérdés volt.

Dr. Halom érveléseivel szemben *Fazekas Oszkár* dr. és *Meszlény Artúr* dr. fejtették ki jogi álláspontjukat. Felszólalásaikkal vezetőikünkben foglalkozunk. A vitaülés folytatását az elnökség a f. évi októberi teljes ülésre halasztotta. Eldöntendő kérdés annak elbírálása hogy a magyar gazdasági életnek előnyére válna-e, ha a francia törvényhez hasonló törvényt hoznának Magyarországon is. Ha az anket ezzel az eredménnyel zárul le, akkor a szükséges további lépések megtétele céljából tervezetét a kamarának nyújtja át.

¹⁾ Példákat l. Zsögöd, Fejezetek I. k. 626., 639., 643. lk.

Joggyakorlat

82/a. Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Zsűrijének döntései. A szabadverseny korlátlan érvényesülése. Önköltési áron aluli eladás. Idegen dobozok felhasználása. Idegen versenyvállalatra történő utalás. Az árubeszerzési források célzatos megnevezése. Politikai- és divatlap nem versenytársak. A versenytárs árujának ócsárlása.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Zsűrije Kaszab Aladár udv. tanácsos elnöklete alatt tartott ülésében, dr. Bányász Jenő kamarai titkár előterjesztésére konkrét peres ügyekben az alábbi döntéseket hozta:

A Zsűri megállapítja, hogy a versenyvállalatoknak üzleti levelekben vagy általában az üzleti életben bármiféle formában való megnevezése alkalmas lehet arra, hogy a versenytárs vállalatát más versenyvállalatokkal szemben előnyösebb színben tüntesse fel, alkalmas lehet továbbá arra is, hogy az egyébként a valóságnak megfelelő adatokat a vevőközönség, ha talán nem is célzatos, de *oly beállításban* lássa, amelyek, különösen a *sorsjegyvásárló közönségnek* a már megszokott nyomtatványok tömegével szemben tanusított *felületes figyelmét* tekintve, föltötte alkalmas lehet arra, hogy benne a versenyvállalatra vonatkozólag téves képzeteket keltsen. — A sorsjegyeladásokkal kapcsolatos sajátlagos üzleti eljárások azonban — amelyek a vevőközönséget inkább a sorsjegyekhez, mint a vállalatokhoz kötik — szükségessé tehetik, hogy a versenyvállalat birtokában lévő sorsjegyek közelebbi megjelölése céljából a versenytárs konkurens vállalatát a tényeknek és a szükségnek megfelelően korlátai között megneveze. (Bp. Kam. Jury. 44.347/927.)

Az árubeszerzési forrásnak a megjelölése, függetlenül attól, hogy e beszerzési forrás a kereskedők körében ellenséges érzületet kelthet-e, avagy sem, kizárólag mint a valóságnak megfelelő adatnak minden további — a versenytárs vállalatát hátrányos színben feltüntető — *célzatos beállítás nélkül* való híresztelése, a versenytörvény szempontjából kifogás alá nem esik. (Bp. Kam. Jury. — 18.340/927.)

Az *Est* című politikai napilap és egy divatlap az üzleti életben versenytársaknak nem tekinthetők, mivel nevezett lapnak külön divatlap-melléklete nincsen, továbbá rendszeresen nem foglalkozik divatekkek közlésével, még oly terjedelemben sem, mint más divatlap. E tényállás alapján a szembenálló vállalatok *versenygazdasági jellege*, vagyis üzleti versenye a Zsűri szerint nem állapítható meg. Nem változtat a felfogáson ama körülmény sem, hogy *Az Est* kiadóvállalat divatlapok terjesztésével is foglalkozik, mivel a versenytörvényben megkivánt *távolsági viszonyok és az eset körülményeinek mérlegelése alapján* alperesi vállalat az üzleti versenyben nem tekinthető „közvetlenül” érdekeltnek. (Bp. Kam. Jury. — 8547/927.)

A Zsűri nézete szerint a pályázatok során a pályázaton résztvevő versenytárs vállalkozását, szállítóképességét, kritika tárgyává tevő, főleg pedig pályázó versenytárs áruinak minőségét „*hivatalos színben*” feltüntető szakbírálatokkal való ócsárlása oly tisztességtelen támadás, amely *valótlansága esetében* föltötte alkalmas arra, hogy a versenytárs hitelét és hírnevét ne csak veszélyeztesse, hanem azt teljesen aláássa. (Bp. Kam. Jury. — 8546/927.)

Idegen vállalat bélyegzőinek üzleti érdekből, *versenyző céllal* történő használata a versenytörvény tiltó rendelkezéseibe ütközik. (Bp. Kam. Jury. — 7191/927.)

A Zsűri nézete szerint — függetlenül attól, hogy a *model* ujdonság erejével hat-e, vagy sem — tisztességtelen üzleti magatartást tanusít az a versenytárs, aki a *modelt* az *üzleti tisztességbe*, *avagy a jó erkölcsökbe ütköző módon megszerzi*, és pedig akár a versenytársnak alkalmazottja révén, akár a szalóban a modellek *lenézése* céljából való betolakodással, a daraboknak *próba vagy vásárlás ürügye alatt* való elvitele, lenézése és versenycéllal történő felhasználása által. Amennyiben tehát bírói megállapítást nyer, hogy alperes, mint versenytárs, vásárlás ürügye alatt a felperesi modellek lenézése céljából jelent meg a felperesi szalóban, úgy eme eljárása az üzleti jó erkölcsökbe ütközik. *A szakértői és versenytársi minőség* pedig a konkrét peres ügyben a Zsűri nézete szerint nemcsak hogy el nem választható, de súlyosbító körülmény. (Bp. Kam. Jury. — 46.158/927.)

A Zsűri nézete szerint alperes ama ténykedése, hogy felperes *vevőit* a *maga üzleti vállalkozása javára igyekezett megnyerni* — esetleg előnyösebb üzleti feltételek mellett —, a versenytörvény szempontjából kifogás alá nem esik, s az a *szabadversenynek csupán egy erőteljesebb megnyilvánulása*. A Zsűri ama felfogásának ad kifejezést, hogy a *szabadverseny bármily irányú erő kifejtésének a megakadályozása*,

a gyakran erőszakos eszközökkel folytatott verseny túlhajtott üldözése, *elnyomhatja magát a versenyt*, amelynek elfojtása *elsősorban a nagyközönség érdekeit sérti*. Amennyiben azonban a versenytárs *valótlán adatok* híresztelésével kíván a vevők bizalmához férközni, úgy e magatartása már a versenytörvény tiltó rendelkezéseibe ütközik. (Bp. Kam. Jury. — 10.949/927.)

A Zsűri nézete szerint az áruknak *olcsó, sőt önköltési áron alul való eladása, amennyiben a tényeknek megfelel*, a versenytörvény szempontjából kifogás tárgyává nem tehető. Amennyiben azonban beigazolást nyer, hogy az alperesi áru *olcsóságának oka az áru silányabb minőségében és az áruba kevert idegen anyag által előállott súlymegtakarításban rejlik*, úgy az ilyen üzleti eljárás már közgazdasági büncselekmény, *áruhamisítás* jellegével bír, és így súlyosabb természetű jogszabályok szankciója alá tartozik. A konkrét esetben azonban a *hivatalos fémjelzéssel* ellátott áruk áron aluli eladásáért alperes a Zsűri nézete szerint felelősségre nem vonható. (Bp. Kam. Jury. — 32.435/927.)

A Zsűri nézete szerint az alperesi levélnek kizárólag a „*Csak nagyon gyenge információt kaptam róla és figyelmeztetnem kell Önt, hogy előlegek folyósításába semmiesetre se menjen bele*” kitételei — vagyis az árut bíráló részétől lényegileg független, a felperesi versenyvállalat anyagi erejére történő utalása —, amennyiben *nem felelnek meg a valóságnak*, úgy az alperesi levél idézett kitétele oly támadásnak tekinthető, amely kimeríti a hírnév- és hitelrontás tényálladékát. A levél ugyanis alkalmas arra, hogy a vevőben a felperesi versenyvállalat iránt *bizalmatlanságot* keltsen, és így a felperesi vevőt alperes javára elhódítsa. (Bp. Kam. Jury. — 18.626/927.)

Az idegen üvegek és dobozok felhasználásának kérdésével kapcsolatban, a Zsűri ama nézetének adott kifejezést, hogy a *speciális, jellegzetes alakjuknál fogva egy bizonyos meghatározott vállalatra utaló üvegek* általában a cég nevét és védjegyét feltüntető üvegeknek, dobozoknak, papírcsomagolásoknak a forgalmi életben *üzleti célokra történő felhasználása*, tisztességtelen verseny, ha a konkrét ténykörülmények gondos mérlegelése alapján megállapítást nyer, hogy az ily üvegek felhasználása *versenyző céllal* történt és alkalmas a közönség félrevezetésére oly irányban, hogy a használt üvegekbe töltött anyag az üvegek feltüntetett védjegy- vagy cégtulajdonostól származhat. Nem változtat e megállapításon az a körülmény, ha a versenytárs az *idegen palackba beadott, avagy a dobozra festett cégnevet, illetve védjegyet arról könnyen eltávolítható módon átragasztja*. (Bp. Kam. Jury. — 10.612/927.)

A Zsűri egy konkrét peres ügyből kifolyólag megállapította, hogy a Magyar Divatesarnok elnevezésnek *speciális grafikai kivitelben* történő alkalmazása egy meghatározott vállalatra utal. Ennek megfelelően a Zsűri ama nézetének ad kifejezést, hogy a vállalat megjelölésnek, „*Magyar Divatesarnok*”, azonos vagy hasonló grafikai kivitelben történő alkalmazása, panaszos cég jogos érdekeit sérti. (Bp. Kam. Jury. — 21.196/927.)

Oly ábrázolások, amely a saját áruinak a feldicsérésével egyenértékű *reklámszólamoknak ábrái kifejezői* (a vevő a nem a hirdető vállalatból származó árut méltatlankodva visszautasítja), *ugyanazon elbírálás alá esnek*, mint a hangzatos reklámfeldicsérések, vagyis kifogás tárgyává nem tehetők.

83. Cégek összetéveszthetősége. — Hasonló cégek. („L. Testvérek” és „L. Testv. Blúzok és Ruhák.”) Annak megítélésénél, hogy egyik cég a másiktól világosan megkülönböztethető-e, az általános gyakorlat szerint az üzletvilág felfogása a mérvadó. Lényegtelen céggülönbségek is alkalmasak lehetnek két cégnek egymástól való megkülönböztetésére. A „*Blúzok és ruhák*” toldatot a bíróság a konkrét esetben megfelelő megkülönböztető toldatnak tekintette. (Rg. M. & W. 1926 aug.)

84. Üzleti titokvédelem. (Böröndfogók előállítására.) A modeleknél általában a félkészítmények méretei, azok arányának pontos ismerete, üzleti titoknak tekinthető. (Rg. M. & W. 1926 aug.)

85. „Kereskedelmi közfelfogás”. (Védjegyjog.) A német bíróság a német csokoládégyárosok szövetségének szakvéleményét nem vette figyelembe, mert a szakvélemény a peres kérdést a csokoládégyárosok nézőpontjából ítéli meg, akiknek felfogását már csak azért sem lehet mérvadónak tekinteni, mert versenytársak és a konkrét peres ügyben érdekeltnek tekinthetők. (Rg. M. & W. 1926 aug.)

86. A kirakatba tett művészi munkát sem szabad utánozni. F. csillárgyárosnak megtetszett egy kirakatban kiállított csillár. Megkérte egy nőismerősét, hogy a kiállított csillárt vásárolja meg, és az így megszerzett minta után

a gyáros teljesen hasonló esillárt gyártott és hozott forgalomba. H. szobrászművész, a csillár tervezője, szerzői jogbitorlás miatt feljelentette G... gyárost, akitől tízmillió korona kártérítést követelt. A szobrászművész keresetének a törvényszék helyt adott és G-t hatmillió korona kártérítésre és a költségek megfizetésére kötelezte. A budapesti királyi ítélőtábla a törvényszék ítéletét azzal az indoklással hagyta helyben, hogy a kirakatban elhelyezett árut sem szabad utánozni. A bírói eljárás során kihallgatott szakértők meghallgatása után, helyezkedtek a bíróságok erre az álláspontra, mert a szakértők megállapítása szerint ilyen művészi munkát, mint amilyen a plagizált csillár is volt, még az esetben is védelemben kell részesíteni, ha a szabadalmi hivatalnál nincs is bejelentve. (Bp. kir. ítélőtábla. 3472—1926.)

87. A csillag-ábra csokoládé-, kakaó-, tea- stb. áruknál rendszerint minőségjelző jelentéssel bír. Amennyiben tehát, így szól a német Reichsgericht ítélete a csillag-ábra mellett egyéb jellegzetes szavak („Berger—Rotstern“ — „Kosmos“) vagy ábrák is (vártorony) alkalmazatnak a csillag szó vagy ábra megkülönböztető ereje háttérbe szorul. (M. & W. 1926 X.)

88. Eltérő ábrázolású férfi-alak és elnevezés („Kiepenkerl“ — Scheepsmann“) dacára, a német Reichsgericht megállapítja a megtévesztő hasonlóságot, ha egyéb különbségek folytán a megtévesztő szándék kétséget kizáró módon megállapítható. (M. & W. 1926 X.)

89. A védjegymotívum megkettőzése még nem állapítja meg feltétlenül a védjegyazonlóságot, ha az ábrázolás új képzetet kelt a vevőben. Egy száguldó bika és szarvaikkal egymásnak akaszódó két bika — ábrázolása nem hasonló. (Rg. M. & W. 1926 X.)

90. Hasonló védjegyek: Ha—Ta—Fa egyfelől és „Ho—Ta—Fa“ másfelől, hasonlóak. A német bíróság nem vette figyelembe alperes ama védekezését, hogy a „Ho—Ta—Fa“ szóképzés cégnevének rövidítése. (Hohalber Tabakfabrik.) E védekezéssel kapcsolatban felül emlékeztünkben a magyar bíróság előtt lefolytatott hasonló per, ahol a „HAMAN“ korábbi védjegy szemben a későbbi „HAMAM“ szóvédjegy tulajdonosa egy „közismert“ (?) hazafias jelmondat rövidítésére utalt. („Hazádnak Alkoss, Magyar, Alkoss Maradandót!“)

91. Likörgyáros és cigarettagyáros nem versenytársak. E megállapítás azonban, így szól a német bíróság ítélete, még nem jelenti azt, hogy az üzleti verseny terén nem állhatna elő oly gazdasági helyzet, amely a két, ezidőszert eltérő versenyágban küzdő vállalat között, versenytársi viszonyt, érdekltséget ne teremthetne.

92. A korábbi védjegy tulajdonosnak nem kötelessége, hogy a védjegytilrési per folyamata tétele előtt a későbbi azonos, vagy hasonló védjegyet használó versenytársát a használat abbahagyására felszólítsa. A korábbi védjegy tulajdonos jogosult eljárás költségeinek a követelésére, ha a felhívott versenytárs vonakodó magatartást tanúsított, és így a perre okot szolgáltatott. (Ausztria. B. M. F. H. u. V. 60791. GR. 2—26—1926.)

93. A felmondás esetére a versenytárs helyiségének a kibérlése egymagában véve még nem tisztességtelen verseny. A nem vitás tényállás szerint felperes hosszabb idő óta (12 év) bérlő üzlethelyiségét, melyet a háztulajdonos felperesnek felmondott és egyben közölte felperessel, hogy a felmondásra azért kénytelen, mert az alperesi céggel kötött megállapodás szerint úgy egyezett meg, hogy mielőtt a lakásrendeletek azt lehetővé teszik, alpereseknek az általuk átadandó helyiség helyett a felperes helyiségét fogja rendelkezésére bocsátani és evégből felperesnek felmondani. — Felperes, alperesnek azon eljárásában, hogy a háztulajdonos szorult helyzetét kiharánálva, a háztulajdonost arra kényszerítette, hogy a felperes helyiségét alperesek javára felmondja és alperesek rendelkezésére bocsássa, az üzleti tisztességbe ütköző üzleti versenyt lát. A Választott Bíróság felperes keresetével elutasítja. Az ítélet indoklásában a Választott Bíróság ama felfogásának ad kifejezést, hogy az a körülmény egymagában véve, hogy egy kereskedő, akit üzleti köre, a vevőközönség körében szerzett ismert volta a városnak egy bizonyos környékéhez utal, amely helyen őt már évtizedek óta ismerik és felkeresik, felmondás esetére magának más, megfelelő helyiséget kíván azon a környéken, akár ugyanabban, akár egy közelfekvő másik házban biztosítani, tisztességtelen versenynek nem minősítható, mert ez a

kereskedőnek olyan cselekménye, amely a versenyszabadság elvénél fogva feltétlenül jogában áll annak a kereskedőnek, akinek létfontartási érdeke írja elő, hogy ha üzlethelyiségét neki felmondották, ez esetben magának más, megfelelő üzlethelyiséget biztosítson. A kereskedelmi tisztességbe ütközőnek a kereskedőnek ez az eljárása akkor minősül, ha egyrészt tőle indul ki a kezdeményezés arra vonatkozóan, hogy versenytársa üzletét magának megszerezze, másrészt, ha ezzel kapcsolatosan megállapítható, hogy eljárása a kereskedői etikába és tisztességbe ütköző versenyző céllal, vagyis avégből történt, hogy a vele szemben történt felmondást felhasználva, versenytársát annak üzlethelyiségéből kiemelje és annak üzlethelyiségét a velejő vevőkörrel együtt, magának megszerezze, ezáltal pedig versenytársát azon a helyen lehetetlenné tegye. Ha tehát alperesek terhére megállapítható az, hogy a háztulajdonosnővel 1924-ben azzal a céllal kötötték a bérleti szerződést a felperes helyisége tekintetében, hogy felperest a helyiségéből kimozdítsák, annak helyiségét és ezáltal vevőkörét is megszerezzék, és evégből alperesek kezdeményezék a háztulajdonosnővel szemben az arra irányuló tárgyalásokat, hogy az ő helyiségük helyébe annakidején a felperes üzleti helyiségét kapják meg, úgy cselekményük, a Választott Bíróság meggyőződése szerint, a tisztességtelen verseny tényálladékát kimeríti és az id. törvény 1. §-ába ütközik, mert az kétségtelenül az üzleti versenynek alperesek részéről olyan módon való folytatását jelentené, amely mód az üzleti tisztességbe és a jó erkölcsökbe ütközik. A vb. elnöke dr. Neuhold Ferenc táblabíró, tagjai: Dán Ló és Lajtha Részó zsűritagok voltak. (Bpkam. Vál. Bír. 10.736/1927.)

94. Idegen vállalatra történő utalások. „Kartelen kívül“. Az indokokból: A feleknek egymásával nem ellenkező előadása és a csatolt bizonyítékok alapján a bíróság a kereseti és viszontkereseti kérelemre vonatkozólag a következő tényeket állapította meg: 1. Alperesek az „Ásványvízárutató Vállalat“ elnevezést használták, amikor ez őket sem igazolvány, sem cégbejegyzés alapján nem illette meg. 2. Alperesek hirdetik, hogy a II. rendű alperes a felperes ásványvíz-osztályának résztulajdonos vezetője volt, ami a valóságnak megfelel. 3. Alperesek körleveleiken kiemelik, hogy üzletük „kartelen kívül“ áll, ami a valóságnak megfelel. 4. Alperesek körleveleikben azt írják, hogy a cím „figyelmét főlerakatunkat képező Karlsbadi és Eonitsi vizeinkre“ felhívjuk, anélkül, hogy a nevezett forrásokkal bármiféle különleges üzleti viszonyban állnának, továbbá 5. Az összes budapesti ásványvízkereskedők és megbizottaik számos budapesti forrásvállalatnál eljártak, azzal a kérelemmel, hogy az alpereseknek forrás- és ásványvizeket ne szállítsanak, mely eljárásban a felperes cég Molnár Sándor nevű igazgatója is részt vett. — Azt, hogy az ásványvízkereskedőknek van egy alakulata, amely az eladási árakat és a fizetési feltételeket szabályozza, a felek egyezően adták elő, csak a felperes vitatta, hogy ez nem kartel. Azt is egyezően adták elő a felek, hogy a II. rendű alperesnek a felperes cégtől való távozásának körülményei folyamatban lévő bírói eljárások tárgyául szolgálnak. — Ilyen tényállás mellett az alpereseket az 1. sz. alatt körülírt ténykedéstől az 1923.V. tc. 1. §-a alapján azért kellett eltiltani, mert a szóbanforgó elnevezésnek alap nélküli használata más cégekkel szemben hangulat-keltő, és így az üzleti tisztességbe ütköző verseny, a 4. sz. alatt körülírt ténykedés abbahagyását pedig az idézett törvény 2. §-ának alkalmazásával azért kellett elrendelni, mert a „főlerakat“ szónak használata a forrásokkal való különleges üzleti viszonyra mutat és így a kelendőség fokozására alkalmas, ami, anélkül, hogy ilyen különleges viszony tényleg léteznék, megtévesztő. Nem kellett az alpereseket a 2. sz. alatt körülírt tevékenység abbahagyására kötelezni, mert az ott állított tény a valóságnak megfelel, azt pedig, hogy az alpereseknek e tény közlésétől bizonyos okok miatt mégis tartózkodniuk kell-e, a jelen eljárás során elbírálni már azért sem lehetett, mert azok a folyamatban lévő bírói eljárások tárgyául szolgálnak. A 3. sz. alatt körülírt jelzést az alperesek azért használhatják, mert az eladási árakat és fizetési feltételeket szabályozó kereskedői egyesülés kétségtelenül olyan alakulat, amelylyel szemben az, aki az egyesülésnek nem tagja, a „kartelen kívül“ megjelölést használhatja, anélkül, hogy ez megtévesztő volna.

De éppen ezért az, aki a kelendőség fokozására azt hirdeti magáról, hogy „kartelen kívül“ áll, nem panaszkodhat jogosan amiatt, ha az általa kartelen minősített alakulat nem hirdetéssel, hanem más, a versenytörvényben nem tiltott eszközzel igyekszik arra, hogy az előbb említett hirdetés netáni hatását közömbösítse. A vb. elnöke dr. Mayer Géza, a szab. bír. alelnöke, tagjai Goldzieher Géza és Rapoch Jenő dr. zsűritagok voltak. (Bpkam. Vál. Bír. 20.900/1927.)

STEAUA

KŐOLAJ KERESKEDELMI RT.
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 8
TELEFÓN: LIPÓT 994—38 és LIPÓT 994—39

Telep: Csepel
Petróleum-kikötő
Telefón: József 9—86

„Helacif“

Arézsirtalanító

Dr. Földes és Hehs

Budapest, I., Bertalan ucca 26

Margit

készítmények

HUNYADI JÁNOS

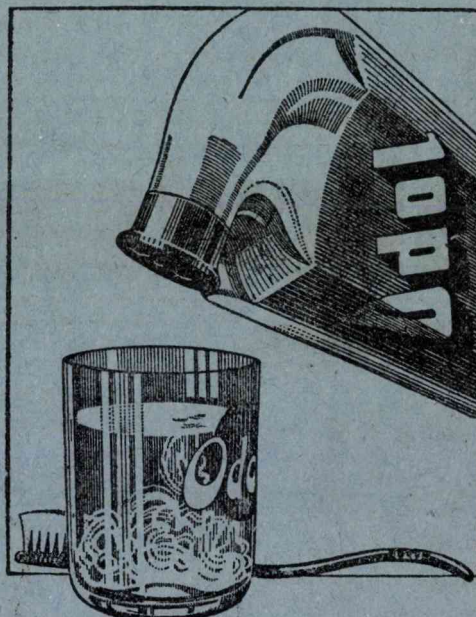
Világhírű természetes keserűvíz!

A világ orvosi tekintélyei által ajánlva. Több mint 60 éve egyenlő összetételben kerül a világ minden részében forgalomba. Kiváló gyógyhatású a végbél fájdalmas betegségeinél, székrekedésnél, aranyeres bántalmaknál, vérkeringési zavaroknál, érlelmeszesedésnél, Vértóduítás, rheuma, köszvény ellen. A gyomor-, bel-, máj- és epekö-betegségeknél. Elő- és utókezelésre a marienbadi vagy karlsbadi kúránál. Emésztési zavarokat és étvágytalanságot rövidesen helyrehozza.

Rendes adag: reggel éhgyomorra egy pohárral tele, lehetőleg langyosan!

Tulajdonos: Saxlehner András, Budapest

Az egész világ szájvíze

KLISÉK

Körner és Laufnernél
Budapest, V., Vilmos császár út 64

Telefón: 97—29

Pipereszappan vásárlásánál

a

Klein és Schön

gyártmányokkal

minden igényt

kielégíthet!

Stollwerck Testvérek Rt.

• **CSOKOLÁDÉ** •
• **BONBON** •
• **KARAMELLA** •

Calderoni és Társa

látészerek, Budapest V, Vörösmarty tér 1. szám (Haas-palota) — Telefon: 973—26

Szemüvegek
orrcsüptetők és lorgnet-
tek a legjobb kivitelben. Zeiss-
Punktal és Goerz Largon
üvegekkel

Benzintöltőállomás   Telefon: L. 906-15

Pajor László

Benzin, autólaj, traktorlaj, kenőolaj, gázolaj, petrolium,
gépszír és egyéb ásványolajtermékek közvetlen importja

Budapest, V. kerület, Váci út 18

Salicylsav-Chinoín

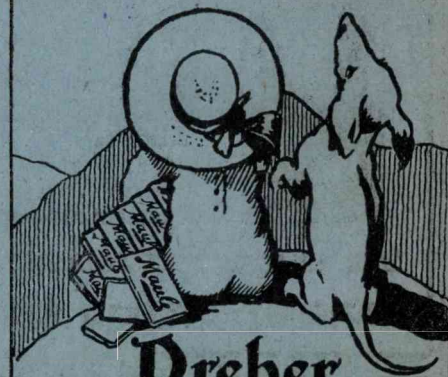
legkönnyebb, leg-
jobb, legolcsóbb.
Minden tekintetben
kiállja a külföldi
készítmények-
kel a versenyt.

**TÖRLEY
PEZSGŐ**

Meinl-kávé

Maulz

**Dreher
Csokoládé**

**THE BAEDER'S
PARFUMERY CO. LIMITED**

Újpest, Erzsébet ucca 2—4. szám

Gyárt:
illatszereket,
piperezsoppanokat,
kozmetikai cikkeket

Telefón: Lipót 919—60 és 986—97